HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VỀ BIỆN PHÁP KHẮC PHỤC HẬU QUẢ TRONG XỬ PHẠT VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC VĂN HÓA, QUẢNG CÁO

NGUYỄN THỊ THẢO
Phân hiệu Trường Đại học Luật Hà Nội tại tỉnh Đắk Lắk

Nhận bài ngày 03/4/2025. Sửa chữa xong 10/4/2025. Duyệt đăng 15/4/2025.

Abstract

In recent years, administrative violations in the fields of culture and advertising have tended to increase, but legal regulations on sanctioning administrative violations in this field are still limited. This article studies and analyzes the current status of legal regulations on remedial measures in sanctioning administrative violations in the fields of culture and advertising as stipulated in Decree No. 38/2021/ND-CP dated March 29, 2021 of the Government regulating sanctions for administrative violations in the fields of culture and advertising, amended and supplemented by Decree No. 129/2021/ND-CP dated December 30, 2021 and Decree No. 128/2022/ND-CP dated December 30, 2022 (hereinafter referred to as Decree No. 38/2021/ND-CP) and proposes directions for improving the law.

Keywords: *State management of culture, culture, advertising, sanctioning administrative violations, remedial measures.*

1. Đặt vấn đề

Lúc sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: "Văn hóa soi đường cho quốc dân đi". Trong những năm qua, sự chuyển biến trong nhận thức, tư duy từ "làm văn hóa" sang "quản lý nhà nước về văn hóa" ngày càng được nâng cao và hoàn thiện, tiếp cận theo hướng chiều sâu. Bộ Văn hóa - Thể thao và Du lịch đã tập trung rà soát, đẩy mạnh việc sửa đổi, bổ sung, xây dựng hoàn thiện chính sách pháp luật chuyên ngành, góp phần tháo gỡ "điểm nghẽn", "nút thắt" bước đầu kiến tạo không gian phát triển [1]. Bên cạnh vấn đề văn hóa, quảng cáo cũng là một nội dung rất đáng quan tâm, đặc biệt là trong bối cảnh số hóa và phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin. Cũng từ đó đã xuất hiện nhiều hình thức quảng cáo xuyên biên giới, quảng cáo trên không gian mạng, các nền tảng mạng xã hội (Facebook, Tik Tok, Zalo, qua livestream, video ngắn,...) gây ra nhiều khó khăn cho cơ quan chức năng trong việc kiểm soát chất lượng, bảo vệ người tiêu dùng và ngăn ngừa các hành vi quảng cáo sai sự thật, gây hiểu lầm cho người tiêu dùng [2].

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái quát về biện pháp khắc phục hậu quả được áp dụng trong xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo

Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2020) quy định: "Mọi vi phạm hành chính phải được phát hiện, ngăn chặn kịp thời và phải bị xử lý nghiêm minh, mọi hậu quả do vi phạm hành chính gây ra phải được khắc phục theo đúng quy định của pháp luật"[1]. Do đó, trong nhiều trường hợp, ngoài việc bị áp dụng các hình thức xử phạt là biện pháp cưỡng chế chủ yếu và bắt buộc thì cá

1) Điểm a khoản 1 Điều 3 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2020)

Email: nguyenthaodhluat@gmail.com

nhân, tổ chức vi phạm hành chính (VPHC) còn có thể bị áp dụng các biện pháp khắc phục hậu quả. Về mặt bản chất, biện pháp cưỡng chế hành chính này không có tính trừng phạt người VPHC mà chỉ nhằm khắc phục những hậu quả do VPHC đã để lại trên thực tế [3, tr. 361]. Như vậy, biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực văn hóa và quảng cáo có thể được hiểu là việc Nhà nước sử dụng các biện pháp theo quy định của pháp luật nhằm hạn chế hoặc khôi phục lại tình trạng ban đầu do hành vi VPHC trong lĩnh vực văn hóa và quảng cáo gây ra [4, tr. 590].

Nguyên tắc áp dụng các biện pháp khắc phục hậu quả được quy định cụ thể tại khoản 2 Điều 28 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2020):

(i). Đối với mỗi VPHC, ngoài việc bị áp dụng hình thức xử phạt, cá nhân, tổ chức VPHC có thể bị áp dụng một hoặc nhiều biện pháp khắc phục hậu quả;

(ii). Các biện pháp khắc phục hậu quả phải áp dụng kèm theo hình thức xử phạt chính. Tuy nhiên, trong những trường hợp được luật quy định, thì biện pháp khắc phục hậu quả được áp dụng độc lập.

Đối với xử phạt VPHC trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo, Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định ngoài việc bị áp dụng các hình thức xử phạt còn có thể bị áp dụng các biện pháp khắc phục hậu quả sau:

(i). Các biện pháp khắc phục hậu quả quy định tại các điểm a, b, đ, e và i khoản 1 Điều 28 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2020).

(ii). Các biện pháp khắc phục hậu quả khác được quy định tại Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.

2.2. Thực trạng quy định của pháp luật về biện pháp khắc phục hậu quả trong xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quảng cáo, văn hóa

Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định về các biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực văn hóa và quảng cáo tương đối hoàn thiện và đầy đủ, nhờ đó các chủ thể có thẩm quyền xử phạt có đầy đủ các cơ sở pháp lý và điều kiện thuận lợi trong việc lựa chọn, áp dụng hiệu quả các biện pháp này, góp phần khắc phục hậu quả do VPHC trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo gây ra, đồng thời duy trì trật tự quản lý hành chính nhà nước. Bên cạnh đó, qua hai lần sửa đổi Nghị định số 38/2021/NĐ-CP, Chính phủ cũng thể hiện tính chủ động, linh hoạt trong việc bổ sung các biện pháp khắc phục hậu quả kịp thời, phù hợp với thực tiễn quản lý nhà nước về văn hóa và quảng cáo. Tuy nhiên, qua nghiên cứu cho thấy Nghị định này còn tồn tại một số hạn chế, bất cập nhất định, gây ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả xử phạt vi phạm hành chính như sau:

2.2.1. Còn tồn tại tình trạng Nghị định số 38/2021/NĐ-CP không quy định bất cứ vi phạm hành chính nào bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả này mặc dù trong Nghị định có dự liệu về biện pháp khắc phục hậu quả này

Nghị định số 38/2021/NĐ-CP có quy định chế tài nhưng rất chung chung, không xác định được vi phạm để áp dụng [5]. Cụ thể, khoản 16 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi điểm b khoản 1 Điều 1 Nghị định 128/2022/NĐ-CP) quy định về biện pháp khắc phục hậu quả "buộc xóa bỏ phim, gỡ bỏ phim", nhưng trong Nghị định không có bất cứ hành vi nào quy định về biện pháp khắc phục hậu quả này. Hoặc, khoản 17 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi điểm c khoản 1 Điều 1 Nghị định 128/2022/NĐ-CP) quy định về biện pháp khắc phục hậu quả "bị dừng phổ biến phim", nhưng trong Nghị định không có bất cứ hành vi nào quy định về biện pháp khắc phục hậu quả này.

2.2.2. Trong Nghị định số 38/2021/NĐ-CP không liệt kê biện pháp khắc phục hậu quả, nhưng lại quy định vi phạm hành chính bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả này

Cụ thể:1) Biện pháp khắc phục hậu quả "buộc phải đáp ứng cơ sở vật chất, trang thiết bị đối với phòng chiếu phim có sử dụng hiệu ứng đặc biệt tác động đến người xem phim"[2] đã bị bãi bỏ, nhưng trong Nghị định số 38/2021/NĐ-CP lại quy định hành vi "không bảo đảm quy định về cơ sở vật chất,

2) Khoản 11 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP ngày 29/3/2021 (được sửa đổi, bổ sung bởi khoản 1 Điều 2 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP).

trang thiết bị đối với phòng chiếu phim có sử dụng hiệu ứng đặc biệt tác động đến người xem phim trong quá trình hoạt động"[3] vẫn bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả này [4]. 2) Biện pháp khắc phục hậu quả "buộc thu hồi giấy phép hợp tác, liên doanh sản xuất phim, cung cấp dịch vụ sản xuất phim"[5] đã bị bãi bỏ, nhưng trong Nghị định số 38/2021/NĐ-CP lại quy định "hành vi kê khai không trung thực trong hồ sơ đề nghị cấp giấy phép hợp tác, liên doanh sản xuất phim, cung cấp dịch vụ sản xuất phim"[6] vẫn bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả này[7], điều này gây lúng túng cho chủ thể có thẩm quyền xử phạt trên thực tế.

2.2.3. Tên gọi của một số biện pháp khắc phục hậu quả không thống nhất, gây khó khăn cho việc áp dụng pháp luật

- Khoản 4 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định "buộc xin lỗi tổ chức, cá nhân" là biện pháp khắc phục hậu quả. Quy định này đã được sửa đổi, bổ sung bởi điểm a khoản 4 Điều 2 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP, theo đó "buộc xin lỗi tổ chức, cá nhân bằng văn bản" là biện pháp khắc phục hậu quả. Như vậy, tất cả các VPHC trong Nghị định nếu có biện pháp khắc phục hậu quả này đều phải được sửa đổi. Tuy nhiên, Nghị định này vẫn "bỏ quên" hai VPHC còn giữ nguyên biện pháp khắc phục hậu quả "buộc xin lỗi tổ chức, cá nhân"[8].

- Khoản 10 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định "buộc loại bỏ nội dung vi phạm ra khỏi phim đã được phép phổ biến" là biện pháp khắc phục hậu quả. Quy định này đã được sửa đổi, bổ sung bởi điểm a khoản 1 Điều 1 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP, theo đó "buộc loại bỏ nội dung vi phạm trong phim và vật phẩm liên quan đến phim" là biện pháp khắc phục hậu quả. Như vậy, tất cả các VPHC trong Nghị định nếu có biện pháp khắc phục hậu quả này đều phải được sửa đổi. Tuy nhiên, Nghị định này vẫn "bỏ quên" một vi phạm hành chính còn giữ nguyên biện pháp khắc phục hậu quả "buộc loại bỏ nội dung vi phạm ra khỏi phim đã được phép phổ biến"[9].

- Khoản 17 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định "buộc công bố công khai thu hồi danh hiệu, giải thưởng cuộc thi liên hoan các loại hình nghệ thuật biểu diễn; cuộc thi người đẹp, người mẫu" là biện pháp khắc phục hậu quả. Quy định này đã được sửa đổi, bổ sung bởi điểm c khoản 1 Điều 1 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP, theo đó "buộc công bố công khai trên các phương tiện thông tin đại chúng về việc thu hồi danh hiệu, giải thưởng cuộc thi liên hoan các loại hình nghệ thuật biểu diễn; cuộc thi người đẹp, người mẫu" là biện pháp khắc phục hậu quả. Như vậy, tất cả các VPHC trong Nghị định nếu có biện pháp khắc phục hậu quả này đều phải được sửa đổi. Tuy nhiên, Nghị định này vẫn "bỏ quên" hai VPHC còn giữ nguyên biện pháp khắc phục hậu quả "buộc công bố công khai thu hồi danh hiệu, giải thưởng cuộc thi liên hoan các loại hình nghệ thuật biểu diễn; cuộc thi người đẹp, người mẫu"[10].

2.2.4. Còn tồn tại các biện pháp khắc phục hậu quả có tên gọi khác nhau nhưng có bản chất tương tự nhau

Điểm i khoản 1 Điều 28 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2020) quy định: "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC" là biện pháp khắc phục hậu quả. Đây cũng là biện pháp khắc phục hậu quả được áp dụng trong Nghị định số 38/2021/NĐ-CP. Tuy nhiên, khoản 5 Điều 4 Nghị định này lại quy định "buộc hoàn lại số tiền có được do thực hiện hành vi vi phạm" là biện pháp khắc phục hậu quả. Câu hỏi đặt ra là liệu biện pháp khắc phục hậu quả này có phải là biện pháp "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC" hay không? Như vậy, có thể tư duy Nghị định đã quy định thêm một biện pháp khắc phục hậu quả có bản chất giống biện pháp "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC", điều này là không cần thiết.

---

3) Điểm c khoản 2 Điều 8 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.
4) Điểm d khoản 7 Điều 8 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.
5) Khoản 7 Điều 4 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi điểm a khoản 2 Điều 2 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP).
6) Khoản 1 Điều 6 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.
7) Điểm a khoản 8 Điều 6 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.
8) Điểm b khoản 8 Điều 6 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.
9) Điểm e khoản 8 Điều 6 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.
10) Điểm d khoản 10 Điều 11, điểm b khoản 9 Điều 12 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.

2.2.5. Trong Nghị định số 38/2021/NĐ-CP vẫn còn tồn tại tình trạng hai điều, khoản được Chính phủ mô tả hành vi tương tự nhau (có khung tiền phạt chênh lệch nhau khá lớn và bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả giống nhau), điều này gây khó khăn cho chủ thể có thẩm quyền trong quá trình áp dụng pháp luật trên thực tế

Cùng một VPHC, nhưng có thể áp dụng đồng thời hai điều, khoản trong cùng Nghị định để xử phạt, đó là điểm a khoản 4 Điều 17 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP: phạt tiền từ 30.000.000 đồng đến 40.000.000 đồng đối với hành vi tổ chức triển lãm mỹ thuật mà không có giấy phép theo quy định" và khoản 4 Điều 19 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP: phạt tiền từ 20.000.000 đồng đến 30.000.000 đồng đối với hành vi tổ chức triển lãm tại Việt Nam mà không có giấy phép theo quy *định*". Cả hai điều, khoản này đều bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả là "buộc tiêu hủy tang vật vi phạm trong trường hợp tang vật vi phạm là văn hóa phẩm có nội dung độc hại"[11]. Ví dụ: Ngày 09/8/2022, Ủy ban nhân dân TP. Hồ Chí Minh đã ra Quyết định số 2696/QĐ-XPHC để xử phạt Họa sĩ Bùi Chát (Bùi Quang Viễn) về "hành vi tổ chức triển lãm tại Việt Nam mà không có giấy phép" theo quy định tại khoản 4 Điều 19 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP với số tiền là 25 triệu đồng. Ngoài ra, ông Bùi Quang Viễn bị yêu cầu tiêu hủy 29 bức tranh đã triển lãm theo quy định tại điểm c khoản 8 Điều 19 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP. Chiều 17/8/2022, Sở Văn hóa - Thể thao TP. Hồ Chí Minh tổ chức họp báo thông tin về Quyết định xử phạt triển lãm tranh của họa sĩ Bùi Quang Viễn. Tại buổi họp báo, Tuổi Trẻ Online đặt câu hỏi về việc tại sao không áp dụng Điều 17 của Nghị định số 38/2021/NĐ-CP, mức phạt hành chính cao hơn từ 30 - 40 triệu đồng. Chánh Thanh tra Sở Văn hóa - Thể thao Thành phố Hồ Chí Minh cho biết, để "hợp tình, hợp lý hơn", cho họa sĩ một mức phạt nhẹ hơn, Sở đã vận dụng Điều 19 (phạt tiền 20 - 30 triệu đồng) [6]. Rõ ràng, với quy định này có thể phát sinh trên thực tế cùng một VPHC, nhưng bị xử phạt với mức phạt khác nhau. Điều này gây lúng túng cho cả người có thẩm quyền cũng như gây ảnh hưởng đến đối tượng bị xử phạt trong trường hợp họ bị áp dụng mức xử phạt cao hơn.

2.2.6. Còn tồn tại tình trạng vi phạm hành chính bị "bỏ quên" biện pháp khắc phục hậu quả

Cụ thể:

- Một số VPHC trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo có phát sinh "số lợi bất hợp pháp" từ việc thực hiện VPHC, thế nhưng, Nghị định số 38/2021/NĐ-CP lại "bỏ quên" việc áp dụng biện pháp "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC". Cụ thể:

(i). Hành vi tổ chức triển lãm tại Việt Nam, *mà không có giấy phép theo quy định* tại khoản 4 Điều 19 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP, nếu như buổi triển lãm có thu tiền vé, nhưng vì không có giấy phép nên bị dừng tổ chức giữa chừng, vậy tiền vé là số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC. Tuy nhiên, khi xem xét biện pháp khắc phục hậu quả bị áp dụng đối với hành vi này lại không thấy bóng dáng của biện pháp "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC" là một sự thiếu sót của pháp luật. Như vậy, người mua vé xem triển lãm không được khắc phục những thiệt hại mà họ phải chịu [7, tr. 34], điều này vi phạm nguyên tắc "mọi hậu quả do VPHC gây ra phải được khắc phục theo đúng quy định của pháp luật"[12]. Ngoài ra, việc quy định thiếu sót biện pháp khắc phục hậu quả này còn dẫn đến tình trạng là chủ thể vi phạm tuy biết là VPHC, nhưng vẫn cố tình thực hiện để nhận lại số lợi trên.

(ii). Hành vi "quảng cáo sai sự thật về bản chất, công dụng, chất lượng, nguồn gốc, xuất xứ của thức ăn chăn nuôi, thức ăn thủy sản, chất cải tạo môi trường chăn nuôi, chất cải tạo môi trường thủy sản" bị "bỏ quên" biện pháp khắc phục hậu quả "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC"[13]. Biện pháp khắc phục hậu quả này được áp dụng nhằm thu lại số lợi bất hợp pháp để sung vào ngân sách nhà nước hoặc hoàn trả cho đối tượng bị chiếm đoạt, từ đó bảo đảm mọi hậu quả do VPHC gây ra phải được khắc phục. Tuy nhiên, Nghị định số 38/2021/NĐ-CP chỉ quy định áp dụng hai biện

11) Điểm c khoản 8 Điều 19 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi điểm b khoản 4 Điều 2 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP) và điểm b khoản 7 Điều 17 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được sửa đổi, bổ sung bởi điểm b khoản 4 Điều 2 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP).
12) Điểm a khoản 1 Điều 3 Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 (sửa đổi, bổ sung năm 2020).
13) Khoản 1, khoản 2 Điều 60 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.

pháp khắc phục hậu quả đối với hành vi này là "buộc cải chính thông tin"; "buộc tháo gỡ, tháo dỡ, xóa quảng cáo hoặc thu hồi sản phẩm in, tạp chí in quảng cáo" trong khi thực tế cho thấy hành vi này hoàn toàn có thể phát sinh số lợi bất hợp pháp.

(iii). Hành vi "quảng cáo có sử dụng các từ ngữ "nhất", "duy nhất", "tốt nhất", "số một" hoặc từ ngữ có ý nghĩa tương tự mà không có tài liệu hợp pháp chứng minh theo quy *định*"[14] bị "bỏ quên" biện pháp khắc phục hậu quả "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC".

Theo quy định của pháp luật hiện hành, vi VPHC này chỉ bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả là "buộc tháo gỡ, tháo dỡ, xóa quảng cáo hoặc thu hồi sản phẩm báo, tạp chí in quảng cáo"[15]. Tuy nhiên, hành vi này hoàn toàn có thể phát sinh số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC, thậm chí số lợi bất hợp pháp còn có khả năng cao hơn số tiền bị xử phạt dẫn đến tình trạng chủ thể vi phạm bất chấp thực hiện.

(iv). Tương tự, có nhiều VPHC trong hoạt động văn hóa, quảng cáo có khả năng phát sinh "số lợi bất hợp pháp", nên cần phải áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả "buộc nộp lại "số lợi bất hợp pháp" *có được do thực hiện* VPHC", nhưng Nghị định số 38/2021/NĐ-CP lại không quy định áp dụng biện pháp này như: "quảng cáo không đúng với tính năng, tác dụng của thiết bị y tế"[16], "quảng cáo thiết bị y tế có nội dung không phù hợp với giấy chứng nhận đăng ký lưu hành, phiếu tiếp nhận hồ sơ công bố tiêu chuẩn áp dụng hoặc giấy phép nhập khẩu do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp"[17],… Như vậy, có thể đối với những VPHC này, nhà làm luật cho rằng khó xác định được số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC, tuy nhiên, theo quan điểm của tác giả, nếu bỏ ngỏ việc xác định số lợi bất hợp pháp mà chỉ quy định những biện pháp khắc phục hậu quả theo quy định của pháp luật hiện hành sẽ ngày càng làm gia tăng các vi phạm này.

- Một số VPHC trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo bị thiếu biện pháp khắc phục hậu quả "buộc cải chính thông tin sai sự thật hoặc gây nhầm lẫn". Cụ thể:

(i). Hành vi "quảng cáo có sử dụng hình ảnh, lời nói, chữ viết của cá nhân khi chưa được cá nhân đó đồng ý, trừ trường hợp được pháp luật cho phép" chỉ bị áp dụng hai biện pháp khắc phục hậu quả là "buộc tháo gỡ, tháo dỡ, xóa quảng cáo hoặc thu hồi sản phẩm báo, tạp chí in quảng cáo"; "buộc xin lỗi cá nhân, tổ chức bằng văn bản"[18] mà dường như "bỏ quên" áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả "buộc cải chính thông tin sai sự thật hoặc gây nhầm lẫn". Việc quảng cáo mạo danh các nghệ sĩ nhằm lợi dụng uy tín, sự nổi tiếng của họ với mục đích lừa đảo bán hàng kém chất lượng hiện nay ngày càng phổ biến hơn. Điều này gây ảnh hưởng không nhỏ đến uy tín của các nghệ sĩ, cũng như túi tiền của người tiêu dùng. Tuy nhiên, Nghị định lại bỏ quên biện pháp khắc phục hậu quả "buộc cải chính thông tin sai sự thật hoặc gây nhầm lẫn" đối với hành vi này là một thiếu sót rất lớn, gây ra nhiều hệ lụy cho xã hội.

(ii). Tương tự, có nhiều hành vi trong hoạt động quảng cáo cần áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả "buộc cải chính thông tin sai sự thật hoặc gây nhầm lẫn", nhưng Nghị định số 38/2021/NĐ-CP lại "bỏ quên" biện pháp này như: hành vi sử dụng chứng nhận chưa được Bộ Y tế công nhận, sử dụng lợi ích vật chất, lợi dụng danh nghĩa của tổ chức, cá nhân, các loại biểu tượng, hình ảnh, địa vị, uy tín, thư tín, thư cảm ơn, lời cảm ơn của người bệnh để quảng cáo thuốc"[19], hành vi "giấu giếm các cảnh báo liên quan đến sự cố, tác dụng không mong muốn của thiết bị y tế"[20] [8, tr. 30].

---

14) Điểm a khoản 2 Điều 34 Nghị định số Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.

15) Điểm a khoản 8 Điều 34 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.

16) Điểm a khoản 2 Điều 54 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được bổ sung bởi khoản 7 Điều 147 Nghị định số 96/2023/NĐ-CP ngày 30/12/2023 quy định chi tiết một số điều của Luật Khám bệnh, chữa bệnh).

17) Điểm a khoản 1 Điều 54 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được bổ sung bởi khoản 7 Điều 147 Nghị định số 96/2023/NĐ-CP ngày 30/12/2023 quy định chi tiết một số điều của Luật Khám bệnh, chữa bệnh).

18) Điểm b khoản 3, điểm a, b khoản 8 Điều 34 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được bổ sung bởi điểm a khoản 4 Điều 2 Nghị định số 128/2022/NĐ-CP).

19) Điểm b khoản 4 Điều 50 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP.

20) Điểm b khoản 2 Điều 54 Nghị định số 38/2021/NĐ-CP (được bổ sung bởi khoản 7 Điều 147 Nghị định số 96/2023/NĐ-CP ngày 30/12/2023 quy định chi tiết một số điều của Luật Khám bệnh, chữa bệnh).

2.3. Hoàn thiện pháp luật về biện pháp khắc phục hậu quả trong xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực quảng cáo, văn hóa tại Nghị định số 38/2021/NĐ-CP

Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định về biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo tuy khá cụ thể và rõ ràng, nhưng vẫn tồn tại nhiều bất cập. Thực tiễn cho thấy việc áp dụng những biện pháp này đã mang lại những kết quả tích cực trong việc khắc phục hậu quả do VPHC gây ra. Thế nhưng vẫn còn có những khó khăn, vướng mắc trong thực tiễn, từ đó dẫn đến việc áp dụng các biện pháp khắc phục hậu quả không đạt hiệu quả cao. Vì vậy, trong thời gian tới, khi sửa đổi Nghị định số 38/2021/NĐ-CP, tác giả đề xuất một số biện pháp nhằm hoàn thiện quy định của pháp luật về biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo, cụ thể như sau:

2.3.1. Cần khắc phục hạn chế về kỹ thuật lập pháp trong Nghị định số 38/2021/NĐ-CP quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực văn hóa và quảng cáo

(i). Thống nhất lại tên gọi các biện pháp khắc phục hậu quả trong Nghị định.

(ii). Rà soát lại những biện pháp khắc phục hậu quả có tên gọi khác nhau, nhưng có bản chất giống nhau và quy định lại cho hợp lý.

(iii). Loại bỏ biện pháp khắc phục hậu quả được quy định trong Nghị định, nhưng lại không có bất kỳ VPHC nào trong Nghị định áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả này.

(iv). Rà soát lại Nghị định để loại bỏ các hành vi tương tự nhau, nhưng có khung tiền phạt chênh lệch nhau khá lớn và bị áp dụng biện pháp khắc phục hậu quả giống nhau.

2.3.2. Cần bổ sung biện pháp "buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện VPHC" đối với các hành vi có khả năng làm phát sinh số lợi bất hợp pháp, đồng thời, cần hướng dẫn cách tính số lợi bất hợp pháp để bảo đảm VPHC được khắc phục triệt để mọi hậu quả [8, tr. 33-34]

2.3.3. Cần quy định biện pháp khắc phục hậu quả "buộc cải chính thông tin sai sự thật hoặc gây nhầm lẫn" đối với các VPHC cần áp dụng biện pháp này.

3. Kết luận

Nhằm bảo đảm hiệu quả hoạt động quản lý trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo thì xử phạt VPHC được xem là công cụ không thể thiếu. Ngoài áp dụng các hình thức xử phạt, thì việc áp dụng các biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo chính xác, đúng hành vi vi phạm cũng giúp ngăn ngừa VPHC xảy ra và bảo đảm hậu quả được khắc phục kịp thời. Do đó, trong thời gian tới, cần rà soát sửa đổi Nghị định số 38/2021/NĐ-CP nhằm hoàn thiện hơn nữa các biện pháp khắc phục hậu quả trong lĩnh vực văn hóa, quảng cáo.

Tài liệu tham khảo

[1] Phương Dung (2024), *Hội nghị tổng kết Ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch năm 2024,* nguồn: https://www.iahdrai.kontum.gov.vn/tin-tuc-su-kien/Hoi-nghi-tong-ket-Nganh-Van-hoa,-The-thao-va-Du-lich-nam-2024-11130, truy cập ngày 15/02/2025.

[2] Quỳnh Nga (2024), *Dẹp loạn quảng cáo sai sự thật: Cuộc chiến trên không gian mạng,* nguồn: https://tapchitaichinh.vn/dep-loan-quang-cao-sai-su-that-cuoc-chien-tren-khong-gian-mang.html, truy cập ngày 15/02/2025.

[3] Trần Minh Hương (chủ biên, 2021), *Giáo trình Luật Hành chính Việt Nam - Trường Đại học Luật Hà Nội,* NXB Công an nhân dân, Hà Nội.

[4] Nguyễn Cảnh Hợp (chủ biên, 2022), *Giáo trình Luật Hành chính Việt Nam - Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh,* NXB Hồng Đức, Hà Nội.

[5] Cao Vũ Minh (2025) *Nhận định về các biện pháp khắc phục hậu quả do CP quy định,* nguồn: https://thuvienso.hcmulaw.edu.vn/tracuutailieuso2xemteptin.aspx?Id=16539, truy cập ngày 15/02/2025.

[6] Mai Thụy (2022), *Xử phạt triển lãm không phép của Bùi Chát, giao họa sỹ tự tiêu hủy tranh,* nguồn: https://tuoitre.vn/xu-phat-trien-lam-khong-phep-cua-bui-chat-giao-hoa-si-tu-tieu-huy-tranh-20220815223911234.htm, truy cập ngày 15/02/2025.

[7] Bùi Đặng Băng Châu (2021), *Biện pháp khắc phục hậu quả buộc nộp lại số lợi bất hợp pháp có được do thực hiện vi phạm hành chính,* Luận văn Tốt nghiệp cử nhân Luật, Trường Đại học Luật Thành phố Hồ Chí Minh.

[8] Cao Ngọc Anh Thi (2022), *Biện pháp khắc phục hậu quả trong xử phạt vi phạm hành chính trong hoạt động quảng cáo trên mạng*